

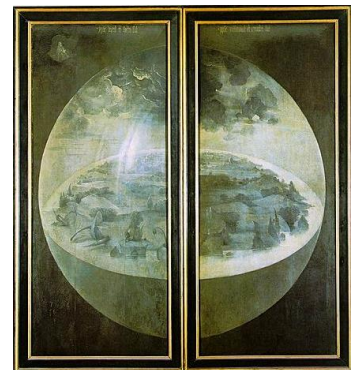
Schilderijanalyse: Tuin de Lusten

Lees eerst deze tekst over het schilderij Tuin der Lusten

Tuin der Lusten is het meest bijzondere werk van Jheronimus Bosch en ook een van de meest raadselachtige schilderijen. *Tuin der Lusten* is een drieluik: dat is een schilderij dat bestaat uit drie delen die aan elkaar zitten. De losse delen van het schilderij noem je panelen. Over de betekenis van het drieluik is veel

gespeculeerd. Een jaar na de dood van Bosch, in 1517, noemde iemand het al uiterst vreemd. Het schilderij werd toen verhuisd naar een van de koninklijke paleizen in Spanje. In 1593 noemde iemand het schilderij: 'het theater van de wereld'. Op het schilderij is de geschiedenis van de mensheid in beeld gebracht. Het schilderij begint bij het ontstaan (schepping) van de wereld tot de hel aan het einde der tijden. Als je het schilderij dichtklapt, zie je een grote bol. Dit is de schepping van de wereld. Helemaal linksboven zit God de Vader in de duisternis. Onder Hem is in een transparante bol de aarde afgebeeld waar nog geen levende wezens zijn. Als het drieluik vervolgens wordt opengeklapt, verandert het in een groot veelkleurig spektakel van menselijk gedoe. Net als een boek lezen we het schilderij van links naar rechts. Op het linkerluik zien we het paradijs van God en de eerste mensen, Adam en Eva. Het lijkt daar rustig, maar het kwaad was ook toen al in de wereld. Op het middenpaneel zie je heel veel naakte mensen. Ook zie je verschillende dieren in een geheimzinnige omgeving die heel lief en aardig met elkaar omgaan. Op het rechterluik is het donker geworden: het einde van de wereld. Op de achtergrond wordt alles verwoest, in het midden en op de voorgrond worden overleden mensen gestraft voor hun zondig leven. Dat betekent dat ze dingen hebben gedaan die God verboden heeft. Ze worden daar nu voor gestraft door duivelse monsters met vreselijke martelwerktuigen.

Bekijk nu Bosch' schilderij Tuin der Lusten en beantwoord de volgende vragen in je eigen woorden:

Het rechterpaneel is heel anders dan de andere twee. Hoe verschilt het van de andere twee panelen? Denk aan: kleurgebruik en inhoud. Wat probeert Bosch hier te laten zien?

Veel mensen die naar het linkerpaneel kijken denken dat het een vredig paradijs is, maar toch is niet alles op het paneel even vrolijk! Kan je slechte gebeurtenissen ontdekken? Tip: kijk goed naar de dieren.

De buitenkant is heel rustig en met weinig kleur geschilderd. De binnenkant is heel anders, juist met veel drukte en veel kleur. Wat zou daar de bedoeling van zijn? En wie is die man in de linkerbovenhoek? En wat doet Hij daar?

Bijlage activiteit 6 Jheronimus Bosch, Boek 7 *Wetenschappelijke doorbraken de klas in!*

Er staan heel veel mensen op dit schilderij, die van alles aan het doen zijn. Kies een scène en vertel in je eigen woorden wat ze aan het doen zijn.

Bosch haalt in dit schilderij de werkelijkheid en fantasie door elkaar. Geef hiervan een voorbeeld.

Wat denk je, hing dit schilderij in een kerk of bij iemand thuis? Waarom?